

XV ИНТЕРФАКУЛТЕТСКА КОНФЕРЕНЦИЈА ПРАВНИХ ФАКУЛТЕТА

На Бледу је од 11. до 13. октобра одржана петнаеста по реду Интерфакултетска конференција правних факултета у Југославији. Сама чињеница да се ова конференција одржава већ толико година, указује на значај који јој факултети придају. На овај начин она је постала некаква традиција југословенске заједнице и, као таква, она је и овог пута на Бледу потврдила себе и још се више учврстила у свести њених посленика.

За дневни ред XV интерфакултетске конференције одабрана су следећа питања из рада правних факултета:

а. Проблеми модернизације педагошког рада на правним факултетима. Ово питање је врло успешно обрадио у свом реферату професор Правног факултета у Загребу др Марјан Дамашка који се посебно задржао на модернизацији наставе. Реферату професора Дамашке успешно се придружио реферат колега из Сплита, „Неки проблеми модернизације педагошког рада на правним факултетима“.

б. За другу тачку дневног реда о проблемима селекције педагошко-научних кадрова, припремили су реферат професори Правног факултета у Београду др Живомир Борбевић и др Стеван Врачар. Уз њихов реферат колеге са Правног факултета у Сплиту придодали су тезе за дискусију о том питању.

в. Вишегодишњи напори Интерфакултетске конференције на раду за уједначавање програма наставе на правним факултетима у Југославији на овој конференцији су најзад уродили плодом усвајањем предлога радне групе ове Конференције. О овој тачки дневног реда Правни факултет у Љубљани је припремио материјал пошто је на неки начин овај Факултет био организационо седиште рада ове радне групе.

После отварања, Конференцију су поздравили представник Извршног већа СР Словеније и председник општине Радовљица, на чијој територији се налази Блед. У име Словенске академије наука, Конференцију је поздравио академик Ладо Вавпетич, професор Правног факултета у Љубљани и један од покретача идеје о установању Интерфакултетске конференције правних факултета у Југославији. Академик Вавпетич је у свом говору изнео нека сећања из времена рабања идеје за одржавање заједничких разговора правних факултета у земљи. Једнаки интереси и, још више, заједнички рад на једном важном друштвеном послу створили су потребу за разменом мисли и удруживања напора у решавању заједничких проблема. Посебан значај овог заједничког рада проф. Вавпетич види у развијању и неговању југословенског духа који је неопходан за развој равноправне заједнице југословенских народа — Југославије.

После поздравних говора, декан Правног факултета у Љубљани проф. Мајда Стробл је у име организатора предложила да радни језик конференције буде српскохрватски, што је и прихваћено те је Конференција наставила рад.

Дискусија по првој тачки дневног реда показала је да постоји изузетан интерес за модернизацију наставе на правним факултетима. Без улажења у оцену реферата проф. Дамашке, може се слободно рећи да је њиме

покренуто на југословенском плану једно питање чија ургентност није у истој сразмери са разумевањем у срединама у којима би оно морало бити решено. Поред подршке коју је добио реферат, било је много других тонова чији је одјек звучео конзервативно. Много онога што још увек постоји у настави на универзитету, а што је превазиђено, брани се „нашим целокупним објективним стањем у коме образовање нема место које у друштву заслужује”.

Дискусија о другој тачки дневног реда није ништа мање била занимљива, чак се може рећи, да је ово питање много више окупирало размишљање универзитетских посленика, тако да је оно ближе пуној зрелости за решавање од претходног питања. Изражена је готово јединствена сагласност о потреби изналажења начина за подизање квалитета наставника на универзитету. Једни сматрају да се то може постићи строжим критеријумима за избор и реизбор наставника док други, имајући у виду затвореност наших радних организација, мисле да се то може постићи у највећој мери пажљивим избором асистената. Било је и мишљења да треба укинати реизбор наставника или да се реизбор прореди пошто ова институција тако рећи и не постоји у стварности савременог универзитета у нас.

Трећа тачка дневног реда представља окончање једног дуготрајног рада у оквиру Интерфакултетске конференције о уједначању наставних планова правних факултета, о условима уписа и преласка студената и о учењу страних језика. Радна група Интерфакултетске конференције сачинила је један предлог закључака које је Конференција усвојила. У прилогу ове белешке читаоци Анала могу у целини да се упознају са овим закључцима.

Поред целокупног рада Конференције упоредо се одвијао и онај други део њене делатности кроз контакте и разговоре учесника, интеркатедарске састанке на којима се разговарало о научним и педагошким проблемима рада на појединим дисциплинама. Ови састанци су организовани тако што су представници катедара Правног факултета у Љубљани позвали своје колеге са других факултета на мали излет у прелепу околину Бледа у току кога су на најлепши начин обављени врло интересантни разговори.

По завршетку Конференције организован је излет у Корупшкy с посетом Господевском пољу, значајном месту из словеначке историје. Овај излет, као и цела конференција и боравак на Бледу може чинити част њеним организаторима. Све је функционисало беспрекорно тако да нису могле изостати срдочне честитке организатору XV интерфакултетске конференције правних факултета, Правном факултету у Љубљани.

Др Радослав Стојановић

ЗАКЉУЧЦИ

О УЈЕДНАЧАВАЊУ НАСТАВНИХ ПЛАНОВА ПРАВНИХ ФАКУЛТЕТА, О УСЛОВИМА УПИСА И ПРЕЛАСКА СТУДЕНАТА И О УЧЕЊУ СТРАНИХ ЈЕЗИКА

1. Наставни планови правних факултета у Југославији се разликују између себе. Ове разлике су израз различитих услова у којима се развијају поједини правни факултети, али оне су исто тако и израз потреба средине у којој факултети раде.

2. Представници свих правних факултета су изразили жељу, да се наставни планови уједначе у мери у којој је то могуће. Они су такође изразили спремност да стално раде на том послу, уз тежњу да користе сваку промену статута у циљу уједначења наставних планова у духу прихваћених закључака.

У том смислу убудуће сви правни факултети би требало да дозначе осталим факултетима сваку промену у наставним плановима са образложењем разлога због којих је дошло до промене.

3. Уједначењу наставних планова треба тежити нарочито у погледу првих година студија, што би уједно олакшало и прелаз студената с једног факултета на други. У погледу задњих година студија, прихвата се начелна могућност извесног разликовања, како би дошле до изражаја специфичности и специјалности појединих факултета.

4. Овако схваћена уједначеност је могућа утолико пре што постоји велик број предмета који су заједнички свим факултетима, иако понекад њихови називи, а свакако и наставни програми, нису подударни.

5. Сви представници факултета су сложни да студије на правним факултетима треба да трају четири године.

6. Они су исто тако сложни да прва година студија, обзиром на знања која даје претходно школовање, треба да буде година уводних знања, која ће садржавати углавном основе других друштвених наука, пре свега социологије, политичке економије и историје правних институција.

При томе треба водити рачуна да те предмете треба димензионирати у наставном процесу у оној мери колико је то потребно, да се квалитетно изгради правно образовање.

7. Остале, нарочито позитивно-правне дисциплине треба по извесном логичком реду груписати на остале године тако да наставни план представља заокружену, логичну, научно и педагошки оправдано, целину. При изградњи наставног плана за другу и трећу годину студија треба се држати постепености, узajамне зависности извесних предмета, упознавање најпре с материјално-правним, а потом формално-правним дисциплинама, најпре с основним, класично формираним предметима, а затим модернијим, изведеним, скоро одвојеним. Предмети који обрађују политике у појединим сферама друштвених делатности треба да добу после предмета који третирају одговарајуће друштвене односе.

8. Две последње године, а нарочито четврта година студија, може садржати обавезне предмете и групе предмета којима се врши благо усмеравање и обрађују специфичне материје појединих факултета. Стога на овим годинама у начелу не треба тежити потпуном уједначењу.

У циљу таквог усмеравања факултети могу уводити и опционе предмете. Било би корисно, да студенти са једног правног факултета могу слушати и полагати неки предмет, који се посебно негује на другом правном факултету у земљи. Исто тако у циљу успешивања интердисциплинарног студија требало би омогућити да студенти слушају и полажу неке предмете на другим факултетима ако се за њих посебно интересују.

9. Код уписа студената на прву годину студија, гимназија се сматра као једина одговарајућа средња школа. Било би потребно да сви факултети што пре озаконе овај закључак.

Изнимно могу факултети, ако зато постоји посебна потреба, прогласити одговарајућом школом и неке друге средње школе које поред стручног дају и признато опште образовање.

10. Завршене више школе на којима се стичу знања из области друштвених наука блиских праву дају право уписа на правни факултет. Факултети од нивоа извођења наставе и подударност програма у погледу обима и садржине појединих предмета.

11. У циљу смањења осипања броја уписаних студената и тиме повећања ефикасности студирања или ако постоји потреба ограничења броја студената код уписа, селекцију треба вршити према постигнутом општем успеху у претходном школовању и успеху у предметима из области друштвених наука. Квалификациони испити могу бити допуна и корекција напред поменутог критеријума.

12. Студент може прећи са једног правног факултета на други у току прве године студија ако су услови уписа једнаки на оба факултета. Ако су услови различити, прелаз је могућ тек после положених свих предмета прве године.

Код прелаза студената са једног правног факултета на други признају му се у начелу сви положени испити и оверени семестри као и друге удовољене обавезе. Органи факултета на који је студент прешао, одређују у сваком индивидуалном случају којим обавезама студент треба да удовољи, водећи рачуна да студент не треба да губи сувише времена због преласка на други факултет и да се што пре укључи у режим студије на том факултету.

Код прелаза апсолвената са једног правног факултета на други, потребно је да се они поново упишу у четврту годину студија на факултету на који прелази.

13. У погледу учења страних језика на правним факултетима било би корисно да се створи могућност да студенти факултативно продуже учење оног страног језика који су учили у средњој школи. Факултеги који раде у више-језичким срединама могу организовати помоћ студентима у савладавању другог језика.